

OPINIA
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

z dnia 17 stycznia 2014 r.

**w przedmiocie senackiego projektu ustawy o spłacie niektórych
niezaspokojonych
należności dużych przedsiębiorców, wynikających z realizacji udzielonych zamówień
publicznych (druk senacki nr 522)**

Krajowa Rada Sądownictwa po zapoznaniu się z przedstawionym jej do zaopiniowania senackim projektem ustawy o spłacie niektórych niezaspokojonych należności dużych przedsiębiorców, wynikających z realizacji udzielonych zamówień publicznych (druk senacki nr 522) opiniuje ten projekt negatywnie.

Rada zaznacza, że aktualność zachowuje większość uwag podniesionych przez Radę w opinii z dnia 20 lipca 2012 r. w przedmiocie rządowego projektu ustawy w sprawie spłaty niezaspokojonych należności przedsiębiorców za niektóre prace, wynikających z realizacji udzielonych zamówień publicznych, o czym mowa poniżej.

Krajowa Rada Sądownictwa dostrzegając problem nieregulowania lub nieterminowego regulowania należności podmiotów zaangażowanych w charakterze podwykonawców w realizację procesów inwestycyjnych, zauważa że jest to zjawisko szersze, którego nie można sprowadzać li tylko do procesu budowy dróg publicznych. Reakcją na ów niekorzystny stan rzeczy nie może być z pewnością doraźna, wrywkowa i źle przygotowana inicjatywa ustawodawcza, której przejawem, zdaniem Rady, jest przedłożony jej do zaopiniowania projekt ustawy.

Projektowana ustawa ma na celu usunąć niekonstytucyjność regulacji, zgodnie z którą, z prawa do otrzymania spłaty niezaspokojonych należności mogą skorzystać wyłącznie mikro, mali oraz średni przedsiębiorcy. Z kręgu tych podmiotów wyłączeni zostali duzi przedsiębiorcy. Na niekonstytucyjność przyjętych rozwiązań Rada zwracała uwagę w opinii z 20 lipca 2012 r., wskazując, że o kondycji finansowej przedsiębiorcy nie decyduje wielkość prowadzonego przedsiębiorstwa lecz rodzaj realizowanych transakcji. Zastrzeżenia te zostały potwierdzone obecnie przez Trybunał Konstytucyjny.

W uzasadnieniu projektu wskazano, iż trudno jest oszacować jaki wpływ projektowana regulacja będzie miała dla budżetu państwa. Nie ulega wątpliwości, że na skutek projektowanej ustawy budżet państwa zostanie obciążony dodatkowymi zobowiązaniami, w związku z czym racjonalny ustawodawca powinien przeprowadzić chociażby szacunkowe badania co do jego zakresu, w szczególności w sytuacji istniejącego obecnie deficytu finansów publicznych. Z kolei wyposażenie Generalnego Dyrektora w roszczenie zwrotne o wypłaconą należność do wykonawcy nie daje żadnej gwarancji ochrony środków publicznych, zwłaszcza w sytuacji gdyby wykonawca był niewypłacalny.

Rada zwraca ponadto uwagę na błędy konstrukcyjne rozwiązań proponowanych w projekcie. Zgodnie z art. 6 ust. 1 projektowanej ustawy w zw. z art. 7 ust. 1 pkt 2 obowiązującej ustawy z dnia 28 czerwca 2012 r. o spłacie niektórych niezaspokojonych należności przedsiębiorców wynikających z realizacji udzielonych zamówień publicznych, spłata należności została uzależniona od doręczenia przez przedsiębiorcę ugody zawartej przed sądem w sprawie między przedsiębiorcą i wykonawcą, opatrzonej klauzulą wykonalności. W tym miejscu wypada nadmienić, że ugoda może być również zawarta przed mediatorem czy sądem polubownym i jeśli zostanie zatwierdzona przez sąd to uzyskuje moc prawną ugody zawartej przed sądem. Brak uwzględnienia w projekcie tej okoliczności może skutkować brakiem wypłaty należności, co do których przedsiębiorca zawarł z wykonawcą ugodę przed mediatorem czy sądem polubownym, nawet gdyby taka ugoda została opatrzona klauzulą wykonalności.

W uzasadnieniu brak także odniesienia się przez projektodawcę do zapisu art. 1 ust 1 projektu, zgodnie z którym Generalny Dyrektor spłaca jedynie należności główne przedsiębiorcy. Jeśli traktować literalnie ów zapis, to przedsiębiorca zostanie pozbawiony możliwości realizacji na warunkach określonych ustawą świadczeń ubocznych takich jak chociażby odsetki za opóźnienie.